

Notícies relacionades amb Inca a la revista *El Magisterio Balear* (1873-1900)

Antoni Aulí Ginard¹, Jaume Llull Sarralde² i Joan Pons Julià³

1) Mestre de Primària i EF. Adreça electrònica: toniagi10@hotmail.com

2) Mestre de Primària i Música. Adreça electrònica: jaume.llull@gmail.com

3) Mestre jubilat.

Paraules clau: Inca, *Magisterio Balear*, educació, mestres, escoles.

Resum. *El Magisterio Balear va ser una revista relacionada amb el món educatiu de les Illes Balears publicada entre 1873 i 1936. La seva principal funció era la difusió de les notícies de caire educatiu i pedagògic que tenien a veure amb la nostra comunitat.*

A més a més, aquesta revista era l'òrgan de l'Associació de Mestres de Primer Ensenyament de Balears, i va ser continuació de la publicació El Fomento Balear. Aquesta comunicació pretén realitzar un estudi sobre les notícies més rellevants que afectaren la ciutat d'Inca.

Keywords: Inca, *Magisterio Balear*, education, teachers, schools.

Abstract "El Magisterio Balear" was a magazine related to the Balearic educational world published between January 1873 and September 1936. Its main function was to disseminate educational and pedagogical news about our community.

In addition, this magazine was the organ of the Association of Teachers of Primary Education of the Balearic Islands and was the continuation of the publication "El Fomento Balear". This communication aims to carry out a study on the most relevant news that affected the city of Inca.

1. INTRODUCCIÓ

El Magisterio Balear fou una revista professional relacionada amb el món educatiu de les Illes Balears que es va publicar entre gener de 1873 i setembre de 1936. Des del seu començament es constituí com a òrgan de l'Associació de Mestres de Primer Ensenyament de Balears. Els seus antecedents immediats

provenien d'*El Fomento Balear*, que es va publicar entre 1869 i 1872. El seu tarannà era de caràcter lliberal, obert i moderat. Als seus inicis el seu nom era *El Magisterio Balear: Periódico de Primera Enseñanza. Órgano de la Asociación de Maestros de esta Provincia*. La revista es publicava cada deu dies, i passà a ser setmanal a partir de setembre de 1873. Cada número destinava dues o tres pàgines a reproduir les disposicions oficials aparegudes a l'apartat "Sección Oficial". En altres dues o tres pàgines apareixien articles de temàtica diversa redactats per mestres i pedagogs, informacions sobre l'Associació de Mestres i altres notícies relacionades amb el magisteri, d'àmbit local o estatal. Al principi es va publicar a l'impremta de José Gelabert, però a partir de 1878 l'editor va ser Bartomeu Rotger. Entre els seus directors van figurar Antoni Umbert i Bartomeu Danús.

Entre 1873 i 1900 destacaren dos temes sobre els quals es van escriure nombrosos articles: les reivindicacions per a una major consideració social i econòmica dels mestres, i la difusió i defensa d'una nova pedagogia basada en la renovació metodològica i que propugnava l'organització graduada de l'ensenyament, dotada de la infraestructura i els materials adequats, impartida per professionals amb una formació i titulació específiques que els acreditassin per exercir com a mestres d'ensenyament primari. Per tant, va ser en el procés de construcció de la identitat professional dels mestres i en la configuració del nou sistema educatiu lliberal en què va ser rellevant l'aportació d'*El Magisterio Balear*, llegida i redactada per mestres d'escola compromesos amb un programa de renovació educativa, de modernització pedagògica i dignificació de la identitat professional dels educadors.

Al darrer terç del segle XIX, la inseguretad econòmica, les contínues reformes legislatives, la dependència econòmica de les administracions municipals (que pagaven malament i tard en moltes ocasions per un excés de despeses) i la insistència a perseverar en uns models pedagògics excessivament tradicionals, conduïren els mestres d'escola a organitzar-se en associacions professionals per tal de desenvolupar un col·lectiu amb una capacitat de pressió ampla i forta, dirigida a millorar les seves condicions laborals, aconseguir nous i millors recursos materials i pedagògics per exercir una professió que requeria uns continguts més intel·lectuals i científics, així com elevar el decaïgut prestigi social. Es pretenia que la funció dels mestres aparegués lligada al desenvolupament de la societat i al seu progrés econòmic i social. Paral·lelament aparegueren les primeres revistes professionals, com a òrgans d'aquestes associacions, amb la missió d'informar els mestres de les qüestions administratives, de les reivindicacions professionals i d'apropar-los als nous corrents i experiències pedagògiques modernes tant nacionals com internacionals. Tot plegat mentre es construïa un sistema educatiu de tarannà lliberal a tot l'Estat espanyol.

A l'inici de 1873, any del naixement de la revista, la situació en què es trobava l'Estat espanyol no era gens favorable per a l'educació. La població augmentava constantment, sense que es donàs un paral·lel desenvolupament social i

EL MAGISTERIO BALEAR

PERIÓDICO DE PRIMERA ENSEÑANZA.

Sale los días 10, 20 y 30 de cada mes.

<i>Puntos de suscripción.</i>	<i>DIRECCION Y REDACCION,</i> <i>Consolacion, n.º 18.</i>	<i>Precios de suscripción.</i>
En la Administracion y en la Imprenta y Librería de D. P. J. Gelabert.	ADMINISTRACION, S. Lorenzo, n.º 41.	Por trimestre. 1 1/2 pts. Por semestre. 2 1/2 » Por un año. 5 »

ADVERTENCIA.

Este número y el siguiente de EL MAGISTERIO BALEAR se repartirán á todos los antiguos suscritores de EL FOMENTO BALEAR y á todos los maestros de la provincia. Los que no quieran ser considerados como tales suscritores, se servirán devolver el periódico con solo escribir en la faja *no se admite* y devolverlo al correo.

Los maestros que quieran disfrutar las ventajas de la Asociacion se servirán adherirse, dirigiendo la carta al Director del periódico. Los que no devuelvan los dos primeros números se considerarán como suscritores.

Á LOS MAESTROS DE PRIMERA ENSEÑANZA DE ESTA PROVINCIA.

Reunidos un crecido número de vosotros el domingo 18 de Agosto del año último, con el objeto de conocernos personalmente y establecer entre todos relaciones de fraternal amistad para auxiliarnos mutuamente, se tomó el acuerdo de quedar constituidos en Asociacion bajo las bases de todas conocidas, y desarrolladas en el proyecto de reglamento que, con carácter de

Figura 1. Portada del primer exemplar de la revista (gener 1873)

econòmic. Aquest fet provocava una situació de misèria, acompanyada d'una forta emigració principalment cap a Amèrica i també agitacions populars. Les ciutats no disposaven de condicions sanitàries suficients per rebre la gran afluència de gent amb unes necessitats bàsiques no cobertes. Un gran sector de la població cobrava sous miserables, degut a l'excés d'oferta de ma

d'obra i aleshores a la crisi econòmica que assolava el país.

El país es trobava en una situació de guerra civil amb la ciutat de Bilbao assetjada i el rebuig de republicans, carlistes i tota l'aristocràcia borbònica envers Amadeu de Savoia, primer monarca elegit per un parlament. Aquesta situació provocà l'abdicació del rei i la proclamació de la Primera República, el 10 de febrer de 1873. Però les diferències irreconciliables entre els republicans federalistes i els centralistes partidaris d'un govern únic provocaren per tot el país un alçament cantonal pel qual ciutats, regions i comarques es declararen repúbliques o cantons independents, i es produïren aldarulls reprimits amb gran violència. El cop d'estat del general Pavía per gener de 1874 donà fi a la República i, posteriorment, es va restaurar la monarquia borbònica, després d'onze mesos de govern i quatre presidents. Posteriorment, fins al 1900 van tenir lloc el regnat d'Alfons XII, la fi de les guerres carlistes, la redacció d'una nova constitució, l'auge de la Institución Libre de Enseñanza¹ de Giner de los Ríos, que propugnava un centre d'ensenyament secundari al marge del sistema oficial educatiu, l'ascens del moviment catalanista cap al federalisme autonomista, la fundació del PSOE per part de Pablo Iglesias, la publicació del Codi civil espanyol, diverses sublevacions republicanes i vagues repetides de treballadors durament reprimides per les forces de seguretat, la creació de la UGT² a Barcelona, la celebració per primera vegada de l'1 de maig com a festa dels treballadors, l'aprovació de les bases per a la Constitució regional catalana, la fundació del PNV al País Basc, l'inici de les hostilitats al Marroc, Cuba i Filipines, la planificació general de l'agricultura a tot l'Estat, l'inici de la privatització dels boscos comunals, l'epidèmia de la fil·loxera a les vinyes introduïda des d'Amèrica i l'epidèmia de còlera que assolà el país l'any 1885, la pèrdua davant la flota dels Estats Units de les colònies de Cuba, Puerto Rico, Filipines, Illes Guam i Marianes, i la prohibició del treball a menors de deu anys.

2. METODOLOGIA DE L'ESTUDI

El treball ha consistit en la realització d'una recerca de totes les notícies relacionades amb el terme municipal d'Inca aparegudes a la revista des de l'any 1873 fins al 1900. Bàsicament durant aquells anys es publicaren notícies de caire administratiu (nomenaments, escalafó general i provisional, provisió d'escoles i places vacants, habilitacions, visites d'inspectors...), econòmiques (pagament dels mestres, aportacions solidàries, l'habilitat d'Inca...), altres notícies relacionades amb la vida quotidiana de l'escola i el poble (reunions de l'Associació de Mestres, Junta Local d'Inca, salut pública i malalties, anuncis comercials...), articles nascuts de les pròpies iniciatives dels mestres (aportacions, subscripcions públiques, articles d'opinió, crítiques i queixes, articles pedagògics innovadors...). Tot aquest recull de notícies ens ha permès gaudir del coneixement de l'educació en el passat inquer, de la seva implicació

1 Va ser un projecte pedagògic desenvolupat a Espanya entre 1876 i 1936 que va tenir una important repercussió en la vida intel·lectual i un caràcter renovador de tot l'ensenyament.

2 Unió General de Treballadors.

en la seva vida quotidiana, amb noms de persones encara recordats i que ens ha permès transportar-nos a moments importants de la nostra història.

3. NOTÍCIES RELACIONADES AMB INCA

A continuació es detalla una relació de 208 notícies aparegudes a la publicació amb una breu descripció. Es donen dades concretes per poder localitzar-les i ampliar la informació.

S'han eliminat més de 130 anuncis (entre setembre de 1884 i desembre de 1886) de tres marques comercials:

- a) Màquines de cosir Singer.
- b) Màquines de cosir Relojería de Rubirola.
- c) *Compendio de Analogía y Sintaxis castellanas*.

Així mateix, no s'han tengut en compte una vintena de notícies, que són convocatòries de l'habilitat i fan referència a municipis del districte d'Inca, però no es refereixen a la ciutat d'Inca.

També hem eliminat algunes notícies a les quals sortia la paraula *Inca*, però que no feien referència a la ciutat, com és el cas de Pont d'Inca o d'alguna paraula que inclou les quatre lletres .

1873

20/02, núm. 5, pàg. 3. L'Associació de Mestres convoca una reunió al districte d'Inca per tractar temes econòmics.

28/02, núm. 6, pàg. 3. Es repeteix la notícia anterior.

10/05, núm. 13, pàg. 7. Convocatòria de la Junta d'Inca per triar dos representants per a la Junta de Palma. Posteriorment s'havia de triar el representant estatal.

10/06, núm. 16, pàg. 1. Acta de la reunió en què es va triar el representant provincial de l'Associació de Mestres.

01/11, núm. 33, pàg. 6 i 7. Convocatòria de reunió de l'Associació de Mestres per renovar la Junta Directiva.

1874

03/01, núm. 1, pàg. 12. Cobrament dels endarreriments de sou. Després de més de dos anys sense cobrar un duro, als mestres i a les mestres d'Inca els va arribar la "feliç notícia": *Los Maestros de las escuelas públicas de Inca están de enhorabuena, pues acaban de cobrar la friolera de nueve trimestres de atrasos de personal...*

14/03, núm. 11, pàg. 5. El nombre d'alumnes matriculats a les escoles del partit judicial d'Inca l'any 1873 va ser de 1.230 nins, 1.000 nines i 24 adults.

14/03, núm. 11, pàg. 6. El nombre total d'escoles públiques de les Illes Balears és de 189. Als 18 ajuntaments del partit judicial d'Inca hi ha 24 escoles de nins

EL MAGISTERIO BALEAR

PERIÓDICO DE PRIMERA ENSEÑANZA.

Sale los días 10, 20 y 30 de cada mes.

Puntos de suscripción.	DIRECCION Y REDACCION, Consolacion, n.º 18.	Precios de suscripción.
En la Administracion y en la Imprenta y Librería de D. P. J. Gelabert.	ADMINISTRACION, S. Lorenzo, n.º 41.	Por trimestre. 1 1/2 pts. Por semestre. 2 1/2 » Por un año. 5 »

ADVERTENCIA.

Este número y el siguiente de EL MAGISTERIO BALEAR se repartirán á todos los antiguos suscritores de EL FOMENTO BALEAR y á todos los maestros de la provincia. Los que no quieran ser considerados como tales suscritores, se servirán devolver el periódico con solo escribir en la faja *no se admite* y devolverlo al correo.

Los maestros que quieran disfrutar las ventajas de la Asociacion se servirán adherirse, dirigiendo la carta al Director del periódico. Los que no devuelvan los dos primeros números se considerarán como suscritores.

Á LOS MAESTROS DE PRIMERA ENSEÑANZA DE ESTA PROVINCIA.

Reunidos un crecido número de vosotros el domingo 18 de Agosto del año último, con el objeto de conocernos personalmente y establecer entre todos relaciones de fraternal amistad para auxiliarnos mutuamente, se tomó el acuerdo de quedar constituidos en Asociacion bajo las bases de todas conocidas, y desarrolladas en el proyecto de reglamento que, con carácter de interior, se publicó con fecha 5 de Diciembre próximo pasado.

Figura 2. Graella amb les notícies d'Inca (1873-1900) per anys

i 24 de nines.

11/04, núm. 15, pàg. 6. Es comunica la visita de l'inspector de Primer Ensenyament a Inca i la ruta que seguirà.

18/04, núm. 16, pàg. 4. Permís de 15 dies al mestre de l'Escola Unitària de nins d'Inca per assumptes propis, sempre que deixi un substitut a càrrec de

l'escola i que els alumnes no quedin desatesos.

25/04, núm. 17, pàg. 4. Comunicació al governador civil del deute de 1.700 pessetes que té l'Ajuntament d'Inca amb el seu mestre.

23/05, núm. 21, pàg. 5. Avís als mestres d'Inca perquè remetin l'inventari a la Junta Provincial.

06/06, núm. 23, pàg. 7. Nomenament d'Eduardo La Barrera com a habilitat³ del partit judicial d'Inca.

07/11, núm. 45, pàg. 7. Relació de les quantitats assignades pels pressuposts municipals de cada municipi de les Illes Balears destinades a l'ensenyament primari. Al municipi d'Inca s'hi destinen 2.143 pessetes anuals.

1875

27/02, núm. 9, pàg. 2. Inauguració de la línia de tren Palma-Inca (24-02-1875).

13/03, núm. 11, pàg. 3. Expedient al mestre d'Inca per abandonar l'escola. Tot i que no s'ha trobat més informació, la notícia demostra el corporativisme de l'Associació a l'hora de defensar els mestres i les mestres.

24/04, núm. 17, pàg. 6. Reclamació de documentació pendent al mestre i a la mestra d'Inca.

18/09, núm. 38, pàg. 8. Avís del governador civil als batles ordenant que es posin al dia amb els pagaments dels mestres i les mestres. El municipi d'Inca devia 824,44 pessetes als seus docents.

25/09, núm. 39, pàg. 6 i 7. Escalafó de mestres. Apareixen com a mestres d'Inca: Magdalena Mas Font, tercera classe, número 1 i Mateu Sala Prohens, quarta classe, número 44.

02/10, núm. 40, pàg. 8. Itinerari de la visita de l'inspector de primer ensenyament.

1877

06/01, núm. 1, pàg. 4. Circular de la Junta Provincial d'Instrucció pública anunciant la visita ordinària a les escoles del partit judicial d'Inca.

17/03, núm. 11, pàg. 5. Visita del rei Alfons XII a Inca.

21/07, núm. 29, pàg. 7. Escalafó provisional. Apareix Magdalena Mas Font, tercera classe, número 3, com a mestra d'Inca.

25/08, núm. 34, pàg. 5 i 7. Escalafó general. Apareixen com a mestres d'Inca: Mateu Sala Prohens, quarta classe, número 9 i Magdalena Mas Font, tercera classe, número 3.

13/10, núm. 41, pàg. 8. Visita de l'inspector de Primer Ensenyament.

20/10, núm. 42, pàg. 3 i 4. Més informació sobre la visita de l'inspector a les escoles del partit judicial d'Inca.

20/10, núm. 42, pàg. 5. Informació sobre la remissió dels pressuposts.

1878

23/02, núm. 8, pàg. 2 i 3. Observacions sobre el funcionament de l'Associació de Mestres i la revista dirigides als mestres i les mestres de Primer Ensenyament. Entre d'altres es queixa que fa tres anys que no s'ha reunit la Junta d'Inca.

3 Persona encarregada de realitzar els pagaments als mestres i a les mestres.

23/03, núm. 12, pàg. 5. Un grup de mestres demana la reorganització de la Junta Local d'Inca.

28/09, núm. 39, pàg. 6. Escalafó de mestres. Apareix Magdalena Mas Font, Inca, classe tercera.

05/10, núm. 40, pàg. 7. Habilitació de mestres d'Inca. S'informa que els mestres i les mestres d'Inca poden passar a cobrar el segon i el tercer trimestre.

19/10, núm. 42, pàg. 1. Convocatòria de reunió de la Junta del Districte d'Inca.

02/11, núm. 44, pàg. 1. Nomenament d'un nou habilitat que es desplaçarà a Inca.

23/11, núm. 47, pàg. 4. S'informa que l'habilitat del districte d'Inca Eduardo de la Barrera ha renunciat al càrrec. Hi ha diversos candidats a substituir-lo.

07/12, núm. 49, pàg. 5. Convocatòria de la Junta del Districte d'Inca per triar el nou habilitat.

14/12, núm. 50, pàg. 1. Antoni Horrach Vidal serà el nou habilitat després d'haver resultat elegit. A continuació es detallen les seves funcions.

21/12, núm. 51, pàg. 7. El nou habilitat convoca el professorat per fer els pagaments. El lloc de trobada és la Fonda Janer.

1879

01/02, núm. 5, pàg. 8. Es convoquen els mestres de les escoles públiques d'Inca a la Fonda Janer per rebre els pagaments dels seus sous.

26/04, núm. 17, pàg. 1. Convocatòria de la reunió dels mestres del partit judicial d'Inca, que se celebrarà el dia 4 de maig a l'Escola de nins d'Inca, *para arreglar ciertos asuntos de mucho interés y dar posesión de sus respectivos cargos a los señores Maestros que fueron designados para formar la nueva Junta.*

28/06, núm. 26, pàg. 1. Convocatòria de reunió de l'Associació de Mestres a l'escola pública de nins d'Inca.

05/07, núm. 27, pàg. 8. Liquidació de pagaments als mestres i les mestres del partit judicial d'Inca a càrrec de l'habilitat Antoni Horrach.

02/08, núm. 31, pàg. 8. Convocatòria d'Assemblea General, a la qual la Junta del Districte d'Inca presenta diverses propostes.

09/08, núm. 32, pàg. 8. Recordatori de la convocatòria d'Assemblea General.

23/08, núm. 34, pàg. 3. Reconeixement públic de la bona feina que realitza la Junta del Districte d'Inca.

23/08, núm. 34, pàg. 6. Donació de 4 reals feta per la mestra d'Inca Magdalena Mas per obsequiar l'inspector Higinio Mateo amb motiu de la seva jubilació.

06/09, núm. 36, pàg. 8. L'Administració Econòmica de Balears avisa diversos ajuntaments que es posin al corrent de pagament amb els seus mestres. A l'Ajuntament d'Inca, li reclamen 535,60 pessetes del quart trimestre de l'any escolar.

27/09, núm. 39, pàg. 1. Convocatòria de reunió dels associats de la Junta d'Inca.

04/10, núm. 40, pàg. 5. L'inspector proposa la creació d'una nova escola elemental de nins i una de nines a Inca.

04/10, núm. 40, pàg. 6. Liquidació de pagaments del quart trimestre escolar.

25/10, núm. 43, pàg. 7. Convocatòria de reunió dels mestres de la circumscripció d'Inca per al 2 de novembre, *día en que tiene lugar la última y más concurrida feria (sic) de las que anualmente se celebran en aquella importante villa: de*

modo que podrán matar dos pájaros de una pedrada, como vulgarmente suele decirse: esto es, con un solo viaje podrán tomar parte en las interesantes conferencias que con tanto entusiasmo empezaron en su última reunion (sic) sobre importantes asuntos de enseñanza, y participar así (sic) mismo del bullicio de la feria (sic)...

25/10, núm. 43, pàg. 8. Convocatòria formal de la reunió del 2 de novembre.

22/11, núm. 47, pàg. 7. La Junta del Districte d'Inca acorda publicar a la revista les deliberacions de la darrera reunió celebrada.

06/12, núm. 49, pàg. 7 i 8. Liquidació de pagaments.

1880

24/01, núm. 4, pàg. 4 i 5. Nota de suport a la nova Junta del Districte d'Inca.

24/01, núm. 4, pàg. 7. Convocatòria de reunió de la Junta d'Inca.

31/01, núm. 5, pàg. 7. Liquidació de pagaments del segon trimestre als mestres d'Inca.

21/02, núm. 8, pàg. 6 i 7. Acords de la reunió del passat dia 15 de febrer.

13/03, núm. 11, pàg. 7. Convocatòria de reunió dels associats del districte d'Inca.

17/04, núm. 16, pàg. 8. Convocatòria de reunió dels associats del districte d'Inca.

24/04, núm. 17, pàg. 8. Acords de la reunió del dia 18 d'abril.

12/06, núm. 24, pàg. 8. Convocatòria de reunió de la Junta del Districte d'Inca per procedir a la renovació de càrrecs directius.

19/06, núm. 25, pàg. 5. Liquidació de pagaments del tercer trimestre als mestres d'Inca.

17/07, núm. 29, pàg. 8. Pròrroga d'inscripció a la secció de Socors,⁴ *al objeto de que en las próximas reuniones generales puedan aclararse algunas dudas sobre el articulado de dicha Sección.*

24/07, núm. 30, pàg. 8. Convocatòria d'Assemblea General de la Junta d'Inca. Presa de possessió del càrrecs electes.

21/08, núm. 34, pàg. 5. Anunci de la propera publicació de la memòria d'activitats de la Junta del Districte d'Inca.

21/08, núm. 34, pàg. 7. Es comunica el pagament de 8,75 pessetes per despeses d'escriptori i correspondència de la Junta Local d'Inca.

21/08, núm. 34, pàg. 8. Liquidació de pagaments del quart trimestre als mestres d'Inca.

04/09, núm. 36, pàg. 1, 2 i 3. Memòria de la nova Junta d'Inca.

11/09, núm. 37, pàg. 1, 2 i 3. Conclusió de la memòria de la nova Junta d'Inca.

09/10, núm. 41, pàg. 7. Convocatòria de reunió de la Junta del Districte d'Inca.

30/10, núm. 44, pàg. 8. Es fa ressò de la reunió del passat dia 17 d'octubre en què, entre d'altres temes, es van exposar els diferents procediments que han d'emprar els mestres per ensenyar la gramàtica.

11/12, núm. 50, pàg. 8. Convocatòria de reunió de la Junta d'Inca.

⁴ Segons Fernando Largo Jiménez (UAB), les societats de socors mutus foren els principals actors de la previsió social a Europa entre el primer terç de segle XIX i les primeres dècades de segle XX. Aquestes societats, basades en l'ajuda mútua i l'autogestió, van adoptar les normes de funcionament pròpies de les germandats de socors de l'Antic Règim, adaptant-les en major o menor mesura a les necessitats d'una societat industrial.

1881

01/01, núm. 1, pàg. 7. Nomenament d'una comissió per pressionar els ajuntaments que no paguen puntualment els mestres.

19/02, núm. 8, pàg. 8. Liquidació de pagaments del primer trimestre de l'any escolar als mestres d'Inca.

12/03, núm. 11, pàg. 8. Convocatòria de reunió dels associats del districte d'Inca per tractar novament sobre l'ensenyament de la gramàtica castellana.

23/04, núm. 17, pàg. 8. Liquidació de pagaments del segon i el tercer trimestre als mestres d'Inca.

09/07, núm. 28, pàg. 5. Convocatòria de reunió per a la renovació de càrrecs de la Junta Directiva.

27/08, núm. 35, pàg. 6. Despeses de la Junta d'Inca. Es lliuren a Joan Torres 1,75 pessetes en concepte de despeses d'escriptori i correu.

08/10, núm. 41, pàg. 8. Convocatòria de reunió per a la presa de possessió dels membres de la nova Junta Directiva.

1882

18/02, núm. 7, pàg. 8. Relació de pobles de Balears que tenen en descobert els pagaments de Primer Ensenyament. Inca apareix a la llista de morosos.

15/07, núm. 28, pàg. 6. Eleccions per triar nous habilitats. Inca serà una de les seus.

19/08, núm. 33, pàg. 7. Informació de la Junta Directiva de l'Associació de Mestres del districte d'Inca. Convocatòria per triar el nou secretari.

14/10, núm. 41, pàg. 8. Relació d'escoles que s'han de proveir.⁵ A la llista apareix Inca amb dues places vacants. La primera per a l'Escola Elemental de nins, amb un sou de 1.100 pessetes anuals, i la segona per a l'Escola Elemental de nines, amb un sou de 733,33 pessetes anuals.

09/12, núm. 49, pàg. 5. Es proposa Vicente Regall com a mestre de l'Escola Elemental de nins d'Inca.

16/12, núm. 50, pàg. 4. Ampliació de la notícia anterior. S'inclou el nombre de mèrits dels mestres. En concret, Vicente Regall apareix amb el número 4.

23/12, núm. 51, pàg. 4. Margalida Ripoll, núm. 3 de l'oposició, és proposada com a mestra de l'Escola Elemental de nines d'Inca.

1883

09/06, núm. 23, pàg. 4. Nomenament oficial de mestres. Vicente Regall Guzmán per a l'Escola d'Inca.

07/07, núm. 27, pàg. 8. Presa de possessió de Vicente Regall com a mestre d'Inca. L'Associació el felicita i es fa ressò de l'excel·lent acollida que ha tengut.

04/08, núm. 31, pàg. 4. Nomenament de Margalida Ripoll, com a mestra d'Inca, per mèrits d'oposició.

03/11, núm. 44, pàg. 4. Informació sobre una nova publicació anomenada *Revista de Inca*.

15/12, núm. 50, pàg. 4. El mestre Regall és proposat per a l'escola de Requena per concurs oposició.

⁵ Es tracta d'escoles amb una o més places de mestre/a vacants.

1884

31/05, núm. 22, pàg. 4. S'informa de la defunció d'una antiga mestra d'Inca. El 23 de maig va morir la mestra jubilada Margalida Mas.

31/05, núm. 22, pàg. 8. Convocatòria de reunió dels associats de la Junta d'Inca per tractar el tema dels pagaments.

07/06, núm. 23, pàg. 6. Nomenament accidental d'Antònia Maria Beltrán Mas per a l'Escola d'Inca.

21/06, núm. 25, pàg. 8. Anunci de places per ser proveïdes mitjançant concurs d'ascens. Apareix una escola elemental de nins a Inca amb un sou anual de 1.100 pessetes a més de casa i retribucions.

12/07, núm. 28, pàg. 8. Resum dels acords de la reunió de la Junta Directiva del Districte d'Inca celebrada el 29 de juny. Es felicita el senyor Tomàs Forteza com a nou secretari de la Junta d'Instrucció Pública de Balears.

23/08, núm. 34, pàg. 6. Relació d'escoles que s'han de proveir a través de concurs de trasllats.⁶

30/08, núm. 35, pàg. 1. Reunió de la Junta Directiva Provincial de l'Associació on assistiran diversos membres de la Junta d'Inca.

06/09, núm. 36, pàg. 4. Publicació al *Butlletí Oficial* del concurs per proveir escoles. Apareix vacant la plaça de l'Escola de nines d'Inca.

13/09, núm. 37, pàg. 2. Notícia igual a l'anterior.

04/10, núm. 40, pàg. 6. Es proposa Geroni Cloquell, mestre de Campos, com a mestre de l'Escola Elemental de nins número 2 d'Inca.

15/11, núm. 46, pàg. 2. Provisió d'escoles a través de concurs de trasllats. Apareix com a escola completa de nines la d'Inca amb un sou de 1.100 pessetes anuals.

20/12, núm. 51, pàg. 6. S'informa d'una epidèmia de rosa a les escoles d'Inca. Els alumnes més petits comencen a patir la malaltia, però de moment *sin carácter maléfico*.

1885

27/06, núm. 26, pàg. 7. La revista denuncia l'estat lamentable de l'edifici on es troba l'escola de nins (al carrer Dureta): ... *en un abandono tal que más serviría de pocilga que de escuela*. Tot i això, tres anys després s'informava que l'escola seguia en estat deplorable.

05/09, núm. 36, pàg. 2 i 5. Escalafó de mestres. Apareixen Geroni Cloquell Mateu (classe 3a, núm. 8), Mateu Sala Prohens (classe 4a, núm. 1) i Margalida Ripoll Trobat (classe 4a, núm. 46). Per tant, en aquests moments ja hi ha dues escoles de nins, però només una de nines.

10/10, núm. 41, pàg. 2 i 5. Escalafó de mestres. Apareixen Geroni Cloquell Mateu (classe 3a, núm. 8), Mateu Sala Prohens (classe 4a, núm. 1) i Margalida Ripoll Trobat (classe 4a, núm. 46).

10/10, núm. 41, pàg. 7. Relació de mestres que han pres possessió a partir del dia 1 d'agost i que no apareixien encara a l'escalafó general publicat. Entre les mestres, figura com a mestra d'Inca Maria Sastre Borràs.

⁶ Concurs de trasllats. Adjudicació de les destinacions atorgades als funcionaris docents del cos de mestres a partir dels seus mèrits.

1887

26/02, núm. 9, pàg. 7. Pel mal estat de l'edifici, s'ordena al batle d'Inca que faci obres de millora al local que ocupa l'Escola de nins.

02/07, núm. 27, pàg. 7. Resultats dels exàmens de revàlida a les escoles normals. Entre les aspirants al títol de mestra elemental, aproven Francesca Beltran Cànaves i Francisca Sampol Ferrer, ambdues veïnes d'Inca.

13/08, núm. 33, pàg. 7. Anunci de l'inici de curs escolar per a dia 1 de setembre.

17/09, núm. 38, pàg. 8. Reconeixement als millors alumnes d'Inca. *Parece que el primer domingo del mes de Octubre próximo se adjudicarán ciertos premios a los alumnos del Colegio de Inca que obtuvieron las primeras notas en los últimos exámenes de prueba de curso. Con tal motivo tendrán lugar algunos festejos la tarde y noche del mismo día, amenizando el acto la banda de la Sociedad Filarmónica de aquella importante Villa.*

08/10, núm. 41, pàg. 7. Inauguració solemne del curs escolar a l'Institut d'Inca.

12/11, núm. 46, pàg. 1. S'informa de l'obertura d'expedient governatiu per aclarir la desaparició de l'habilitat a càrrec dels partits judicials de Palma, Inca, Manacor i Eivissa.

12/11, núm. 46, pàg. 7. Convocatòria de reunió per tractar el tema de l'habilitat desaparegut. Sol·liciten als mestres que notifiquin les quantitats que els falten per cobrar.

19/11, núm. 47, pàg. 3. Destitució d'Antoni Nadal Moré com a habilitat.

26/11, núm. 48, pàg. 2. Recordatori als mestres que remetin urgentment les quantitats que no han cobrat.

26/11, núm. 48, pàg. 6. Acta de la reunió sobre la desaparició de l'habilitat. Hi assisteixen 111 mestres. El temes tractats són: propostes de nou habilitat, bestreta als mestres més perjudicats i subscripció per ajudar a la bestreta.

03/12, núm. 49, pàg. 3, 5, 6 i 7. Propostes de possibles habilitats. A continuació es detallen les funcions de l'habilitat. Condicions especials que han de complir els candidats.

17/12, núm. 51, pàg. 4. Es proposa Miquel Sampol com a habilitat interí.

24/12, núm. 52, pàg. 4. Convocatòria del nou habilitat per liquidar els pagaments.

1888

07/01, núm. 1, pàg. 7. Es calcula que el deute deixat per l'habilitat desaparegut supera les 20.000 pessetes.

17/03, núm. 11, pàg. 8. Es denuncia l'estat ruïnós de l'escola del carrer Dureta.

24/03, núm. 12, pàg. 8. S'informa del bon nivell de l'Escola nocturna de Sant Josep dirigida pel capellà Antoni Ferragut.

31/03, núm. 13, pàg. 7. Ordre de pagament del trimestre.

12/05, núm. 19, pàg. 7. Aprovació de l'estat de comptes de l'habilitat interí.

02/06, núm. 22, pàg. 6. Es comunica la data d'elecció del nou habilitat.

09/06, núm. 23, pàg. 2, 4 i 5. Escalafó de mestres. Apareixen Geroni Cloquell (classe 3a, núm. 18), Mateu Sala (classe 4a, núm. 1), Maria Sastre (classe 3a, núm. 3) i Margalida Ripoll (classe 4a, núm. 41).

09/06, núm. 23, pàg. 7. La Junta Provincial proposa Dionisio Vidal com a nou habilitat.

09/06, núm. 23, pàg. 8. Convocatòria de jornada electoral per triar el nou habilitat.

16/06, núm. 24, pàg. 7. Resultat de la votació d'habilitat. No ha estat elegit el candidat proposat per la Junta. El guanyador és Miquel Sampol, qui feia les funcions de forma interina.

16/06, núm. 24, pàg. 8. Dionisio Vidal agraeix als votants d'Inca el seu suport i informa que serà el nou habilitat d'Eivissa.

01/12, núm. 47, pàg. 8. L'habilitat ofereix participacions de la loteria de Nadal als mestres.

1889

10/08, núm. 32, pàg. 8. Muntatge d'un gimnàs i un gabinet de física i química al Col·legi de Sant Tomàs d'Aquino d'Inca.

12/10, núm. 41, pàg. 8. Convidada per part del director del Col·legi Sant Tomàs d'Aquino al lliurament de premis del curs anterior.

1890

19/04, núm. 16, pàg. 8. El llibreter Puigredón es compromet a pagar la meitat del que han gastat els mestres finats.

30/08, núm. 35, pàg. 1. Convocatòria de reunió dels mestres del partit judicial d'Inca. La reunió serà el dia 14 de setembre a l'Escola de nins número 1 d'Inca.

30/08, núm. 35, pàg. 8. Explicació dels temes a tractar a la reunió esmentada a la pàgina 1.

06/09, núm. 36, pàg. 1. Repetició de convocatòria per a la reunió del 14 de setembre.

13/09, núm. 37, pàg. 1. Es repeteix per tercera vegada la convocatòria per a la reunió del 14 de setembre.

13/09, núm. 37, pàg. 4, 5 i 6. Escalafó de mestres. Apareixen Geroni Cloquell (classe 2a, núm. 5), Mateu Sala (classe 4a, núm. 1), Maria Sastre (classe 3a, núm. 3) i Margalida Ripoll (classe 4a, núm. 41). A la pàgina 5 apareix repetit Geroni Cloquell amb classe 3a, núm. 8. Per tant, havia ascendit a l'escalafó.

27/09, núm. 39, pàg. 6 i 7. Acta de la reunió de mestres del 14 de setembre amb la informació detallada de tots els temes tractats.

11/10, núm. 40, pàg. 8. Se sol·licita als mestres contestació sobre la circular de la reunió del 14 de setembre.

25/10, núm. 42, pàg. 6. Convocatòria de reunió de mestres del partit judicial d'Inca per al dia 2 de novembre. S'informarà de les contestacions rebudes sobre les conclusions de la reunió del 14 de setembre.

16/11, núm. 44, pàg. 4 i 5. Escalafó de mestres. Apareixen Geroni Cloquell (classe 2a, núm. 5) i Mateu Sala (classe 4a, núm. 1). També apareix Geroni Cloquell amb les dades anteriors a l'ascens.

16/11, núm. 44, pàg. 8. S'informa que al proper número de la revista apareixeran les conclusions de la reunió de Junta del dia 2 de novembre.

23/11, núm. 45, pàg. 3 i 5. Escalafó de mestres. Apareixen Maria Sastre (classe 3a, núm. 3) i Margalida Ripoll (classe 4a, núm. 29).

23/11, núm. 45, pàg. 7 i 8. Publicació de les conclusions de la Junta General

del 2 de novembre.

27/12, núm. 51, pàg. 8. S'informa de la defunció de la mestra d'Inca Margalida Ripoll durant la present setmana.

1891

10/01, núm. 2, pàg. 7. Es nomena interinament sor Juliana (*hija de la caridad*) com a mestra substituïda de la finada Margalida Ripoll.

10/01, núm. 2, pàg. 7. El llibreter Francesc Puigredón avisa que els hereus de Margalida Ripoll poden passar a recollir la meitat de l'import gastat per la mestra durant el darrer any.

04/02, núm. 6, pàg. 8. Convocatòria del delegat de l'Associació de Mestres per acordar els temes a tractar a l'Assemblea Nacional de Mestres.

21/03, núm. 12, pàg. 8. S'informa que s'ha de proveir per oposició una de les escoles de nines d'Inca amb un sou anual de 1.100 pessetes.

11/04, núm. 15, pàg. 8. Es repeteix la notícia anterior.

06/06, núm. 23, pàg. 7. S'informa dels resultats de les oposicions. Antònia Aina Mesquida ha estat designada per a la vacant d'una de les escoles de nines d'Inca.

06/06, núm. 23, pàg. 8. Agraïment a la revista *La Villa de Inca* per reproduir l'article de la revista *El Magisterio Balear* "Modo de arraigar en el niño el respeto al principio de autoridad".

25/07, núm. 30, pàg. 8. Publicació dels resultats dels exàmens ordinaris del Col·legi Sant Tomàs d'Aquino d'Inca.

1892

03/09, núm. 36, pàg. 6. El mestre d'Inca Geroni Cloquell és destinat a una escola de Mataró.

10/09, núm. 37, pàg. 7. Relació de municipis que encara no han ingressat a la "caixa de primer ensenyament", entre ells, l'Ajuntament d'Inca.

24/09, núm. 39, pàg. 3 i 4. Article de la Seccional Doctrinal criticant el retard en el pagament dels mestres. Es denuncia el cas concret d'Inca, on es planteja crear escoles nocturnes sense pagar abans els mestres de la resta d'escoles.

22/10, núm. 43, pàg. 1. Convocatòria de la Junta del Districte d'Inca per elegir la nova Junta Directiva.

22/10, núm. 43, pàg. 6. La professora Severa Madariaga ⁷ imparteix classes de magisteri i prepara opositores a mestra. A més a més, imparteix conferències pedagògiques al Col·legi Sant Tomàs d'Aquino.

05/11, núm. 45, pàg. 8. Acords presos per la Junta General del districte d'Inca.

10/12, núm. 50, pàg. 2. Escalafó de mestres. Apareixen Geroni Cloquell (classe 2a) i Mateu Sala (classe 4a).

17/12, núm. 51, pàg. 2 i 4. Escalafó de mestres. Apareixen Maria Sastre Borràs (classe 2a) i Antònia Aina Mesquida (classe 4a).

⁷ Severa de Madariaga Basterrechea (1871-1946) fou una professora que va dedicar gran part de la seva vida a l'educació femenina inquera. L'any 1900 va obrir una acadèmia femenina a Inca en un temps en el qual l'educació de la dona no era una prioritat.

1893

14/01, núm. 2, pàg. 1 i 2. Escalafó de mestres. Apareixen Geroni Cloquell (classe 2a) i Mateu Sala (classe 4a).

21/01, núm. 3, pàg. 2 i 4. Escalafó de mestres. Apareixen Maria Sastre Borràs (classe 2a) i Antònia Aina Mesquida (classe 4a).

29/04, núm. 17, pàg. 6. Es ratifica el nomenament del mestre Geroni Cloquell per a una escola de Mataró deixant vacant la plaça d'Inca.

30/09, núm. 39, pàg. 7. Relació de places vacants que s'han de proveir, entre les quals es troba una de les escoles de nins d'Inca amb un sou anual de 1.100 pessetes.

30/09, núm. 39, pàg. 8. Avís de visita de l'inspector a Inca per als dies 13 i 14 de novembre.

07/10, núm. 40, pàg. 2. Avís de provisió de places vacants per oposició.

1894

05/05, núm. 18, pàg. 6. Ha estat elegit Josep Pol com a mestre interí d'una escola de nins d'Inca.

30/06, núm. 26, pàg. 4 i 5. Escalafó de mestres. Apareixen Maria Sastre Borràs (2a classe, núm. 6) i Antònia Aina Mesquida (classe 4a, núm. 69).

28/07, núm. 30 pàg. 5. El Rectorat anuncia que a Inca hi ha una plaça vacant de mestre amb un sou anual de 1.100 pessetes.

04/08, núm. 31, pàg. 7. S'anuncia que s'ha de proveir una plaça a una escola elemental de nins d'Inca pel procediment de concurs d'ascens.

22/09, núm. 38, pàg. 7. Es comunica la nova Junta Directiva de la Junta de Districte d'Inca. Està formada per: Andreu Munar i Santandreu com a president; Bartomeu Ordinas com a dipositari i Pere Barceló com a secretari.

29/09, núm. 39, pàg. 8. Es proposa l'ascens de Jaume Mas Noguera, mestre de Sant Joan, com a mestre d'una de les escoles de nins d'Inca.

13/10, núm. 41, pàg. 8. Es repeteix la notícia anterior.

03/11, núm. 45, pàg. 7. A la reunió de mestres del partit judicial d'Inca, celebrada el dia 28 d'octubre, es nomena una nova Junta Directiva que està integrada per: Jaume Pol i Pujol com a president, Jaume Tugores Mulet com a depositari i Pere Barceló Capó com a secretari. També s'acorden les contribucions que havien de fer els mestres per al monument en honor a Claudio Moyano.⁸ Les aportacions havien de ser com a mínim d'entre 0,50 i 1,50 pessetes per mestre/a, depenent dels ingressos de cada un/a. Tot i això, cada persona podia aportar el que consideràs oportú.

01/12, núm. 48, pàg. 4 i 5. Relació de mestres que contribueixen econòmicament al monument de Claudio Moyano. Pel que fa a les mestres d'Inca, l'aportació és la següent: Maria Sastre i Antònia Mesquida amb 3 pessetes cada una i Paula Vidal (Sant Francesc) amb 1 pesseta. No apareixen dades de les contribucions dels mestres.

01/12, núm. 48, pàg. 5. La mestra Maria Sastre retorna 33 pessetes que l'Associació li havia avançat després de la fugida de l'habilitat Nadal.

⁸ Claudio Moyano Samaniego (1809-1890) fou un polític espanyol d'ideologia lliberal que va ser el responsable d'aprovar la Llei d'educació de 1857.

1898

18/01, núm. 3, pàg. 7. Relació de places que s'han de cobrir pel procediment d'ascens, entre elles la d'una escola de nins d'Inca, amb un sou de 1.100 pessetes.

18/01, núm. 3, pàg. 7. Avís de pagament del 2n trimestre als mestres. Els del partits judicials d'Inca i Manacor cobraran el dia següent (19 de gener).

08/02, núm. 6, pàg. 6. Pagament de drets passius. A Mateu Sala, mestre d'Inca, li retornen 82,88 pessetes.

01/03, núm. 9, pàg. 7. El mestre jubilat Jaume Mas ha estat classificat amb una quantitat econòmica de 980 pessetes anuals.

19/04, núm. 16, pàg. 7. A causa de les guerres de 1898, es va obrir una subscripció pública perquè els mestres fessin la seva aportació. La reina Maria Cristina va encapçalar les aportacions amb la quantitat d'un milió de pessetes. Entre les aportacions figurava la del mestre d'Inca Josep Mateu.

19/04, núm. 16, pàg. 7. Convocatòria de Junta General extraordinària per nomenar l'habilitat de la Junta d'Inca. La reunió es farà a l'Escola de nins número 1.

05/07, núm. 27, pàg. 8. Aprovació per part de la Junta General de l'Associació de les actes dels districtes, entre ells la del districte d'Inca.

1900

20/10, núm. 1, pàg. 8. A la secció de notícies es comunica el decés de Gabriel Barceló, que havia estat mestre d'Inca.

26/10, núm. 2, pàg. 2. Es comunica que l'habilitat d'Inca ja ha dipositat la fiança en metàl·lic que havia establert la Junta Provincial.

26/10, núm. 2, pàg. 3. El batle d'Inca presenta el pressupost del 2n semestre a la Junta d'Inca.

26/10, núm. 2, pàg. 8. La revista agraeix l'actitud dels mestres d'Inca davant un incident provocat pel Sr. Rufino Carpena.⁹

02/11, núm. 3, pàg. 5. Presentació de documents per part de l'habilitat del partit judicial d'Inca. Decideixen que reuneix les condicions necessàries per al càrrec, i li lliuraran les quantitats necessàries per fer front als pagaments dels mestres.

06/11, núm. 4, pàg. 6. S'han lliurat a l'habilitat d'Inca els doblers per realitzar els pagaments. També s'informa que els ajuntaments de Palma i d'Inca no han ingressat la quantitat suficient per fer front a les despeses i que la diferència serà ingressada per Hisenda.

06/11, núm. 4, pàg. 7. Representació a la mutualitat o Monte Pío.¹⁰ S'informa que l'Associació estarà representada per una Junta General formada per tots els associats, i una Junta Directiva encapçalada pel president de l'Associació, un secretari, un dipositari i quatre vocals interventors de les juntes d'Inca, Manacor, Maó i Eivissa.

⁹ Rufino Carpena Montesinos (1860-1939) fou un mestre innovador que fomentà l'ensenyament actiu. Va exercir a Catalunya, Mallorca (Muro, Lluçmajor, sa Indioteria, Valldemossa i Son Sardina) i a l'Argentina. Entre 1912 i 1913 publicà la revista *El Educacionista*. També va publicar articles a les revistes *El Magisterio Balear* i a l'*Heraldo de Lluçmayor*.

¹⁰ Els Montes Píos eren fons o dipòsits de doblers formats a partir dels descomptes que s'aplicaven als sous dels beneficiaris o a partir de la seva pròpia contribució.

11/11, núm. 4 suplement, pàg. 3. Convocatòria de reunió extraordinària de la Junta d'Inca per tractar la renovació dels càrrecs de secretari i dipositari per dimissió dels anteriors.

11/11, núm. 4 suplement, pàg. 4. Elogi a l'Associació de Mestres d'Inca per ser un col·lectiu homogeni, compacte i actiu.

24/11, núm. 6, pàg. 7. S'informa que els mestres del partit judicial d'Inca han visitat el Centro del Magisterio, i que manifestaren la seva cordial adhesió. S'esperen contribucions econòmiques per al seu manteniment.

24/11, núm. 6, pàg. 7. Acords de la sessió extraordinària celebrada el 15 de novembre.

24/11, núm. 6, pàg. 8. Els subscriptors d'Inca fan una reclamació a l'oficina de Correus per no rebre puntualment la revista.

01/12, núm. 7, pàg. 8. Convocatòria de reunió de l'Associació de Mestres d'Inca per reformar el reglament de la Junta.

05/12, núm. 8, pàg. 7. L'Associació de Mestres d'Inca demana que es baixi la fiança de l'habilitat.

05/12, núm. 8, pàg. 7. L'Ajuntament d'Inca obre expedient disciplinari al mestre Mateu d'Inca per irregularitats presumptament comeses com a membre d'un tribunal d'oposicions. Després de llegir l'expedient i a instància de l'instructor, es proposa sobreseure el cas. Per tant, li retornaren la fiança.

05/12, núm. 8, pàg. 8. Els subscriptors inquers de la revista agraeixen a Correus que hagi solucionat el problema que havien denunciat.

15/12, núm. 9, pàg. 2. Els mestres associats del districte d'Inca demanen que es reformi el reglament.

15/12, núm. 9, pàg. 2. Acta de la reunió celebrada el dia 9 de desembre.

15/12, núm. 9, pàg. 6. Presentació d'un formulari per conèixer les diferents opinions sobre el projecte de reforma del reglament de l'Associació.

15/12, núm. 9, pàg. 11. Convocatòria de Junta General extraordinària per a l'aprovació dels projectes presentats per l'Associació de Mestres d'Inca i per la directiva provincial sobre la constitució del Monte Pío.

24/12, núm. 11, pàg. 14. Ordre del dia de la Junta General extraordinària que s'ha de celebrar el dia 29 de desembre per tractar la reforma del reglament i la seva ampliació (presentada per la Junta d'Inca).

4.CONCLUSIONS

La lectura detallada de les notícies d'aquest període històric estan centrades bàsicament en informació orgànica de l'Associació de Mestres i informació oficial del Magisteri. La major part de la informació feia referència al nomenament i al cessament de mestres, la creació d'escoles, l'assignació econòmica als centres i als mestres, l'escalafó professional, les visites dels inspectors a les escoles, les epidèmies que afectaren l'alumnat..., dins el context històric i socioeducatiu de l'època, per tal d'apropar-nos a la història de l'educació inquera de finals del segle XIX. La revista va donar veu a tots els professionals de l'ensenyament primari. Tot i que va néixer com una publicació desenal, amb el temps es va convertir en setmanal, i fou una de les de més llarga durada a nivell estatal. També hi aparegueren alguns articles

pedagògics i d'opinió escrits pels propis docents amb un llenguatge peculiar. A més, hi destacaven les pàgines amb anuncis publicitaris que segurament ajudaven al manteniment de la publicació.

5. BIBLIOGRAFIA

Biblioteca Virtual de Prensa Histórica. *El Magisterio Balear* (1873-1900). <https://prensahistorica.mcu.es> [Consulta: novembre-desembre 2019].

Comas, F i Sureda, B. 2014. "La premsa pedagògica en la construcció de la identitat professional dels mestres: *El Magisterio Balear*." *Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació* núm. 24 (juliol-desembre 2014), pàg. 51-68.

Motilla, X. 2014. "Presentació: premsa periòdica i història de l'educació." *Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació* núm. 24 (juliol-desembre 2014), pàg. 9-16.